

ROK 2011 KONČÍ

Končí rok nevolební. Nepodařilo se prosadit předčasné sněmovní volby. Jen v několika místech se konaly volby komunální na základě odhalených podvodů s hlasy voličů. V několika případech se však rozpadly koalice pracně sestavené loni po komunálních volbách. Příčinou je neexistence zásady poměrného zastoupení stran a hnutí, což vede k tomu, že vítěz voleb se ocitne v opozici. Poslední případ v Praze je příkladem. Podceňovaný primátor uměl rychle přivést na svět nejen nového „človíčka“, ale i novou koalici. Nic nepomohlo rozčilování předsedy pražské ptákostrany, že nebyla uplatněna „vedoucí úloha strany“ prostřednictvím jeho osoby. Nelíbilo se to ani panu prezidentovi.

Končí rok reformem, které Nečasova vláda sněmovním buldozerem úspěšně protáhla v zájmu „blahobytu“ několika tisíc, kteří stále mají málo. Jak se zachová Ústavní soud, budou-li mu reformní zákony předloženy? Obyčejně přidává těm, kteří mají dost, aby měli ještě víc. Kdyby u toho tolik „nemlaskali“.

Končí rok předsjezdový. Výroční členské schůze v ZO a MO strany máme většinou za sebou. Následují místní konfe-

rence se završením na městské stranické konferenci. Udělali jsme inventuru stranických řad, působení nás na veřejnosti a hlavně – co dále? Velkou pomocí a inspirací jsou v tomto směru materiály, které nám poskytl Ústřední výbor s výhledem do blízké i vzdálenější budoucnosti i s upřesněním vnitřního života v podobě návrhu Stanov strany. Naše zastavení se týkalo 90. výročí založení strany, kdy jsme si připomenuli ty, co šli před námi i ty, co opustili naše řady nedávno. Současně jsme hledali možnosti, jak naplnit zásadu „vstanou noví bojovníci“ víc než dosud.

Končí rok převratový na severu Afriky, zejména v Egyptě a Libyi, s osvědčenou metodou „humanitárního bombardování“ a se Šedou americkou Eminencí v popředí. Jí už delší dobu leží v žaludku Irán a nyní už i Sýrie. Běda zemi s bohatstvím ropy, běda zemi, které se nenaučily říkat *Ano, pane!* když volá Washington!

Prožijme v klidu svátky vánoční a popřejme si navzájem mnoho zdraví a sil do roku 2012, poněvadž jich budeme mnoho potřebovat!

Karel JANIŠ

Lidé se (pozvolna) probouzí

Že 17. listopad 1989 nesplnil očekávání obyčejných lidí dali razantně a přitom slušně najevo tisíce demonstrantů v Praze, zhruba tisícovka v Brně (odkud pochází naše fotografie) a stovky dalších v Ostravě.

Lidé vystavili vládě vysvědčení, podle něhož ostudně propadla naprosto ve všech oblastech, s výjimkou korupce, kde exceluje. Nespokojenci všech věkových kategorií také požadovali demisi vlády. Té se nejspíš nedočkají, arogantní pravicovní kapři si přece rybník sami dobrovolně nevypustí! Řečníci na protivládních demonstracích vzpomínali i na 17. listopad 1939. Pouze jedině v hodnocení této tragédie se shodli s panem prezidentem, který nespokojenost národa

nechápe, průzkumům veřejného mínění nevěří a opakovaně tvrdí, že jsme se dosud nikdy neměli tak dobře jako nyní a chlubí se, že cílů 17. listopadu z před 22 let bylo beze zbytku dosaženo. Zároveň dodává, že *cílem nebylo, aby byli všichni šťastní a bohatí.*

Lze jen doufat, že lidé si konečně tato a podobná slova správně vyhodnotí a budou si je pamatovat až budou ve volbách rozhodovat komu dají svůj hlas...

Tibor DÁVID (foto autor)

Koleda r. 2011

(motiv Tichá noc)

*Vstávej lide můj
tmu z očí svých
ztřes -
můj hlas
znít bude
klidně
a vytrvale,
jako kapky deště,
když se vydají
na pochod,
ty zvuky bubínku
kéž zní vám
v uších:
vstávej lide můj
tmu z očí svých
ztřes,
světlo se blíží,
vydej se na pochod,
povstaň ty,
kdož si kles,
světlo se blíží,
vstávej lide můj,
vstávej dnes.*

Marie Veselá

BRNĚNŠTÍ KONŠELÉ CHTĚJÍ VYROVNANÝ ROZPOČET, ALE...

Návrh vyrovnaného městského rozpočtu pro r. 2012 ve výši 12,2 miliardy korun schválili brněnští radní. Je o 400 milionů větší, než rozpočet letošní (11,8 miliardy Kč).

Návrh konšelů byl přístupný na úředních deskách a internetu k veřejnému vyjádření. Diskuse občanů nad tímto zásadním dokumentem Brna pro příští rok proběhla 29. listopadu ve Sněmovním sále Nové radnice. Zastupitelstvo jihomoravské metropole mělo navržený rozpočet projednat a schválit na svém zasedání 6. prosince.

Předseda městské organizace KSČM a městský zastupitel Ladislav Býček k tomu uvedl: »Rozpočet města se vyvíjí. 6. 9. vzalo zastupitelstvo Brna na vědomí návrh bilance zdrojů ve výši 10,8 miliardy korun. Radní města pak projednali rozpočet s navýšením plus 1,4 mld. na 12,2 mld. Kč. Rád se seznámím s novými 'zdroji', které umožnily toto náhlé zvýšení rozpočtu.«

Šéf brněnských komunistů vyslovil i druhou poznámku k většímu rozpočtu na příští rok proti letošnímu o 2,95 procenta: »Částečně je to podpořeno převodem finančních prostředků z letošního rozpočtu z tak zvaných nerealizovaných kapitálových výdajů v částce 261 milionů Kč. Z toho 56 milionů je z investic Brněnských vodovodů a kanalizací. O konečné podobě bude ještě řada diskuzí. Klub zastupitelů za KSČM se o rozpočtu ještě poradí.«

Třetí poznámka Ladislava Býčka zní. »Rada schválila mimo jiné zvýšení ceny tepla a vody. To je bezprecedentní krok vedení města, které stáhlo např. v letošním roce ze zisku Tepláren Brno částku 127,5 milionu korun. Bude nová cena tepla v příštím roce znovu generovat zisk k použití opět mimo schválený roční rozpočet?«

(vž)

ČINNOST NAŠÍ

ZÁKLADNÍ ORGANIZACE

Od poslední naší VČS z důvodu úmrtí, nás zůstalo v ZO šest členů. Všichni jsou aktivní v politickém působení na spoluobčany. V letním období jeden člen získává sympatizanty na Pohořelicku, druhý pak na Znojemsku. Jeden působí v orgánu stavebního bytového družstva. Všichni naši členové odebírají Haló noviny, základní organizace odebírá 5 kusů ECHA. Máme dopisovatele do ECHA, tři členové ZO se podílejí na práci přímo v městském orgánu, z toho jeden členem MěV, další dva jsou v komisích MěV. Dva členové mají přes 80 let, jeden přes 75. Předseda je v kategorii 60 – 65 let a další dva členové budou mít příští rok 60.

V praxi se nám osvědčil rozpis účasti členů na diskusních čtvrtcích a to dle přednášené tematiky. Veřejných akcí pořádaných MěV se zúčastňujeme, dle zdravotních ale ještě i pracovních možností všichni, včetně pozvaných sympatizantů. S těmi pracujeme pak hlavně v předvolebním období za účelem jejich získání pro volbu naší kandidátky.

Dlouhodobě se nedaří získávat nové členy, naposledy jsme přijali člena v roce 2005, po dvou letech přešel do organizace v místě bydliště, což jsme samozřejmě podporovali. V loňském roce jsme chtěli přijmout dalšího, ale v den konání schůze přišel a sdělil nám, že na neurčitou dobu odjíždí do Anglie.

Příspěvková morálka je správná, průměr na člena činí 62,- Kč. Rovněž členové přispívají na mimořádné potřeby strany.

Předsjezdové materiály - „Socialismus 21. století“ – vidíme jako otevřenou vizi, která má být vodítkem pro práci strany v delším časovém horizontu. „Hlavní úkoly“ mají napomoci k překonání současné situace.

Jenom filozofováním, jenom vytyčováním úkolů nelze situaci změnit. Ale konkrétní činností každého z nás.

ZO KSČM 3002

DÁLKOVÉ TEPLO PODRAŽÍ O 9,3 PROCENTA

Cena tepla z primární sítě povyroste v Brně od Nového roku o 10,5 procenta na 556,66 koruny za jeden gigajoule a z vlastních výměňkových stanic a plynových kotelen o 9,3 procenta na 662,11 Kč/GJ.

Oznámila to městská společnost Teplárny Brno s tím, že za to může stále rostoucí cena zemního plynu (plyn tvoří 85 procent nákladů společnosti na nákup energií), když se jeho cena zvedla od počátku r. 2010 o více než 30 procent. Promítne se také změna DPH za plyn z 10 na 14 procent. Kdyby Teplárny nepřistoupily ke zvýšení ceny tepla, hospodářský výsledek společnosti by přešel do minusových hodnot.

Generální ředitel této firmy Petr Fajmon řekl, že zavádí post pracovníka pro usměrňování komunikačních toků mezi Teplárnami Brno a hlavními obchodními partnery. Zaměří se i na rozklíčování potřeb zákazníků a jejich naplňování. V produktu „Teplá bez starostí“ se budou teplárenští starat o to, jak hospodárně pracují kotelny ve školách, administrativních objektech, bytových domech i v bytových družstvech a společenstvích vlastníků bytových jednotek. Chtějí v nich snížit náklady a převzít zodpovědnost za zajištění dodávek tepla a teplé vody.

Dceřinná společnost tepláren TB-sloužby zavádí nepřetržitý dispečink a havarijnou službu až po modernizaci a zhospodárnění provozu radiátoru. Nabízí např. digitální termostatické hlavice (v ceně asi 800 až 900 Kč), které po nastavení zvolené teploty vzduchu samy regulují radiátor. Proti běžnému provozu pak šetří až 25 procent spotřebovaného tepla a majitelé se zaplatí za tři roky. (vž)

KOSTNICE PROJDE DALŠÍM VÝZKUMEM

V souvislosti s historicky cenným nálezem rakví se v opravovaných prostorech Kostnice pod kostelem svatého Jakuba v Brně uskuteční záchranný archeologický výzkum. Postup výzkumu bude v souladu s vyjádřením Národního památkového ústavu v Brně.

»V kostnici pod kostelem sv. Jakuba v Brně objevili dělníci dvě renesanční rakve. Dřevo sice ve vlhkém prostředí zčásti zetlelo, přesto se však na jedné rakvi dochovala původní malba. Historickou hodnotu nálezu bude možné přesněji určit, až ho památkáři prostudují. Právě kvůli tomuto nálezu je schválen záchranný archeologický výzkum v podzemní Kostnici,« uvedl primátor Brna Roman Onderka. Výzkum v ceně přes 2,3 milionu korun udělá organizace Archaia.

Kostnice pod kostelem sv. Jakuba bude po Mincmistrovském sklepě a Labyrintu pod Zelným trhem, třetí podzemní prostor, který brněnská radnice zpřístupní veřejnosti. Investice 38,5 milionu Kč do stavební části zpřístupnění Kostnice veřejnosti plyne z rozpočtu kapitálových výdajů města Brna.

Dělníci v Kostnici od června letošního roku přebírají ostatky a třídí je. Po vyčištění použijí část lebek a kostí pro chystané expozice. Drobné úlomky kostí a kosterní prach bude uložen na Ústředním hřbitově.

Stavbaři musejí postavit také nový vstup do Kostnice. V době, kdy se dovnitř ukládaly lidské ostatky, byla přístupná pouze z kostela, uprostřed chrámové lodi po schodišti ukrytém pod kamennou deskou. Pro prohlídky vznikne nový vstup z Jakubského náměstí. Jakubská kostnice je druhá největší svého druhu v Evropě. Nacházejí se v ní ostatky asi padesáti tisíc lidí. (vž)

CO PŘINESLY LISTOPADOVÉ DNY 2011?

Prvních šest dnů bylo horko v dolní komoře Parlamentu ČR. Vládní koalice po zamítnutí „reformních“ zákonů v horní komoře je všechny v jednom vaku přisunula na projednání ve snaze je co nejrychleji „prohlasovat“. Opozice se nedala a po vzoru ODS z minulého období protahovala jednání. Ale vedoucí klubu poslanců TOP 09 byl iniciátorem dlouhého jednání: řekl, že chceme jednat i po 22. a 24. hodině až do rána, tak proč se koaliční poslanci rozčilovali nad obstrukcí. Koaliční mašinérie nakonec všechny „reformy“ odhlasovala a 22. listopadu 2011 svým podpisem vše dovršil prezident republiky.

Martin Kocourek odstoupil z vlády 9. listopadu, když v televizi nedokázal vysvětlit původ několika milionů korun. Na místo ministra nastoupil po něm podle premiéra „politik s autentickými názory“. Nevadí, že průmysl nyní řídí lékař. Vždyť v ODS jsou lidé „zvláštního ražení“, kteří všechno vědí, jsou všeho schopní a domnívají se, že si všechno mohou dovolit, aniž by byli hnáni k odpovědnosti. Už pořádně nechal premiér uležet jako výrobky z Olomouce případ ministra obrany, který aby přikryl své případy, požadoval u Moravce 20. listopadu pozastavení činnosti KSČM. Potřebuje další poslanecké mandáty pro majitele dvojích modrých knížek – členských i vojenských.

Z programové konference ČSSD jsme se 12. listopadu kromě projevů předsedy ČSSD mnoho dalšího z televize nedozvěděli. Převažovaly komentáře politologů, vystoupil s komentářem i poslanec Michal Doktor, který se po nejmenování do funkce ministra průmyslu a obchodu tak rozběsnil, že vystoupil z ODS a zle vyčínil předsedovi ODS až tak, že ho to na kongresu ODS může stát předsednické místo. Nechyběl ani „exkluzivní“ rozhovor s Jiřím Paroubkem, který jako další předseda ČSSD opustil řady strany a zakládá recyklovanou národně socialistickou stranu. A Václav Moravec 13. listopa-

du čelil záplavě slov podnikatele Andreje Babiše, rodáka z Bratislavy z roku 1954, který razantně odsoudil náš polistopadový vývoj. Hodlá zřejmě založit „protikorupční“ stranu a svého předchůdce v tomto úsilí Víta Bárta označil za zralého do bláznince nebo do vězení. Vznikne další lákadlo pro voliče, když VeVerky zklamaly očekávání?

V Praze již mají celou Slovenskou epopej „salámovým“ způsobem dovedenou z Moravského Krumlova. Na ní zobrazení slovanští předkové se „vyslovili“.

21. listopadu 2011 skončila v Praze koalice ODS a ČSSD. Televize získala pořádné sousto – bombardovali dosavadního primátora, předsedu pražské rady ODS, senátora za ČSSD, vedoucího klubu v Praze za TOP 09, kdo bude primátorem a kdo bude v pražské zastupitelské radě – tak odváděli pozornost od stále se zvyšujících cen potravin, energií a služeb všeho druhu! Ale primátor-porodník se nedal. Podepsal s dalšími z ODS koaliční smlouvu s „topisty“ kteří nepožadovali primátorské starosti o Prahu a zmařil naději na změnu ve vedení hlavního města státu. Tahanice v pražských řadách „modrých“ asi pokračují i nadále, ale mezi růžovými je též slyšet hromobití.

Po 22 letech od převratu přišli občané opět na náměstí. V Praze „pohřbili iluze o demokracii“. V Brně vystavili naši vláde velmi špatné vysvědčení o jejím několikaměsíčním působení. I v jiných městech dali občané najevo nesouhlas s tzv. reformami s důsledky velmi nepříznivými pro jejich životní úroveň. Naše vláda však naslouchá jiným hlasům. Premiér zářil radostí, když 18. listopadu generální tajemník gratuloval české vládě k reformám, trhy pryč si toho všimají a zvyšují nám rating, zatímco ostatním padá. Nic přece není přednější, než vláda jeho veličenstva trhu bez přívlastku!

Karel JANIŠ

SKUTEČNĚ VYMŘEME?

V minulých dnech jsem se zúčastňoval jednání celé řady výročních schůzí. Ve zprávách i v diskusi jsem jako společný jmenovatel zaznamenal problém stárnutí členské základny a s tím související obavy o osud strany – zda skutečně vymřeme. Současně i projevy určité bezradnosti a konstatování, že se nedaří získávat nové členy, že to prostě nelze.

To mě opravdu trápí. Vždyť pokud skutečně *sami nezměníme náš vlastní přístup* a aktivitu k tomuto problému, skutečně vymřeme. (To jistě ne, ale odsuzujeme se k tomu, dostat se na úroveň malých neparlamentních stran, což jistě není naším cílem.) Že bychom vymřeli není možné ani z historického hlediska, neboť jsme zatím nesplnili svou roli.

Nyní však jde o to, *jak stranu omladit*. Aby byla stranou moderní, aktivní, akceschopnou a sjednocující širokou pracující (chcete-li námezdně pracující) veřejnost. To samozřejmě není vůbec jednoduchý úkol. A nejde zde jen o přijímání nových členů. Bez nových členů to však nepůjde. Otázka tedy zní: *Jak na to?* To samozřejmě nikdo nikomu konkrétně poradit neumí. Já osobně v poslední době zdůrazňuji, že metodu známe a je jednoduchá – *mluvit s lidmi*. Co je však složité – jak tuto metodu v praxi uplatňovat. My se musíme konečně vymanit z té proklaté ulity osamění, do které jsme byli v minulých letech natlačeni. Musíme aktivně mluvit především s pracujícími – najít na ně kontakty. Třeba prostřednictvím svých dětí. Znamená to ale skutečně poznat a pochopit jejich jazyk, jejich zájmy, jejich starosti. Přiznat si, že i zde máme mezery.

Aleš Růčka
pracovník MěV KSČM

A můžeme se třeba pokusit, aby i oni pochopili naše starosti – třeba prostřednictvím toho, že nám umožní používat své počítače (a budou při tom třeba i našimi učiteli) pro zřízení naší e-mailové adresy, psaní zápisů ze schůzí, vedení evidence, psaní příspěvků na web městského výboru strany... Já vím, že mnozí z nás to už zkusili a zkoušejí, někdy však, žel, bez valného výsledku. Berte to ale jako jeden z možných námětů.

Považuji za nutné současně zdůraznit, že naše děti a jejich známí jsou členy odborů a nejrůznějších společenských organizací (hasičů, zahrádkářů, včelařů, myslivců, rybářů...) i občanských sdružení a iniciativ. Pokud se chceme skutečně dostat ze zmíněné ulity, musíme hovořit právě se členy odborů a dalších zmíněných institucí. Myslím, že právě tudy vede cesta k *sjednocování levicových sil* ve společnosti jako prostředku prosazování zájmů pracujících, mládeže i důchodců. Cesta k úspěšným výsledkům voleb, a tím i k možnosti, aby v zastupitelstvech pracovali naši zastupitelé (i když to nemusí být přímo členové KSČM), kteří budou prosazovat skutečnou sociální politiku v zájmu občanů. A ve svém důsledku je to i cesta k omlazování členské základny strany.

Prostě mluvit s lidmi (jako základní prostředek osobní agítace) by se podle mého mělo stát v příštím období krédem každého z nás. To neumí dělat ani městský či ústřední výbor, prostě žádný orgán. To je „parketa“ nás – jednotlivých členů. *A zde je role základních organizací nezastupitelná*. Naše strana nemůže vymřít, jako nemožou vymřít myšlenky marxismu.

NA TÉMA 17. LISTOPAD 1989 Z POHLEDU DNEŠKA

promluvil na *diskusním čtvrtku 24. listopadu 2011 většině přítomných známý městský a krajský funkcionář KSČ soudruh Karel Urbánek.*

Nechal nás podívat se do zákulisí událostí kolem 17. listopadu 1989 tak říkajíc „zevnitř“, poněvadž byl vedoucím oddělení ÚV KSČ.

Velký dojem měl jako účastník pohřbu předsedkyně KS Španělska Dolores Ibárruri. Zúčastnily se tisíce lidí zarmoucených nad jejím odchodem. Soudruzi z KS Itálie, Španělska, Rakouska se ptali, jak to, že kdykoli Moskva pískla, byli jste vždy první a nyní jste to zabetonovali?

Otřesný dojem měl ze sjezdu rumunské KS. Byl plně v režii N. Ceaucesca a jeho rodiny, diskutovat mohli jen vedoucí tajemníci a delegáti rukou dostávali pokyny, kdy mají tleskat a kdy povstat a tleskat. Na sjezdu se dozvěděl o našem 17. listopadu. M. Jakeš mu řekl, že se nic neděje a aby setrval na sjezdu. Druhý den volal J. Kempný, aby se vrátil domů.

Na zasedání ÚV KSČ 24. listopadu M. Jakeš povrchně rozebral situaci a byly podávány návrhy na nového generálního tajemníka ÚV KSČ – Praha navrhovala L. Štrougala, kterého podporoval. J. Švorcová navrhovala R. Hegenbarta, František Pitra a Ivan Knotek odmítli. Když byl navržen s podporou několika přítomných, požadoval politické řešení situace, rezignaci dosavadního vedení strany a volbu nového na příštím ÚV KSČ. Avšak volby proběhly hned a jako nový generální tajemník požadoval 50 % zastoupení nestraníků ve vládě.

Jak vyjde Echo v roce 2012

Číslo	Uzávěrka	Vyjde
1	2. ledna	19. ledna
2	30. ledna	16. února
3	27. února	15. března
4	26. března	12. dubna
5	30. dubna	17. května
6	28. května	14. června
7	27. srpna	13. září
8	24. září	11. října
9	29. října	15. listopadu
10	26. listopadu	13. prosince

Texty příspěvků napsané strojem nebo pokud je to možné na počítači, odevzdejte na sekretariátě MěV KSČM nebo zašlete e-mailem na adresu:

tibor.david@volny.cz

Nepodepsané texty, fotografie a neúplné i nečitelné texty a údaje do společenské kroniky nebudou uveřejněny. **red.**

Po odmítnutí tohoto návrhu na ÚV KSČ se obrátil na tzv. reformní komunisty z roku 1968, kteří byli pro. Když Ladislav Adamec navrhoval pouze 3 nekomunisty do vlády, navštívil G. Husáka, aby takovou vládu nepodepsal. G. Husák odmítl plnit úlohu šaška, a tak skončila podpora tzv. reformních komunistů

Karel JANÍŠ

a označili ho za podvodníka. Proto inicioval setkání s V. Havlem a opakoval tento požadavek i odpovídající ukončení prezidentování G. Husáka. Přesvědčil se, že na ÚV KSČ jsou lidé, kteří předávali informace Občanskému fóru.

Když na naléhání K. Hoffmanna nastoupil počátkem roku 1988 na ÚV KSČ jako vedoucí oddělení, přesvědčil se o tom, co následovalo po předložení zprávy pro ÚV KSČM. Jakeš mu volal, že zpráva je dobrá, ALE. Ovšem jde o zprávu komise. Dobrá, tak ji dopracují tajemníci ÚV KSČ. Při jednání na téma Strana a přestavba v únoru 1988 bylo přijato usnesení o tom, že ve funkcích tajemníků OV, KV a ÚV KSČ lze působit pouze dvakrát po pěti letech. Toto bylo z 20 % splněno na úrovni OV KSČ, na úrovni ÚV KSČ nedošlo téměř k žádné změně od roku 1971. Plně se to nepříznivě projevilo v roce 1989. Ukázalo se totiž, že ani ČSSR se nevyhne podstatným změnám. Gustáv Husák na zasedání předsednictva ÚV KSČ v říjnu 1989 řekl: „Vy nevidíte, že kolem nás to všechno ide do hajzlu? Robte něco!“ Vedení strany neudělalo nic.

Bylo rozhodnuto nezasahovat proti průvodu studentů 17. listopadu 1989, ale ve skutečnosti k zastavení průvodu

na Národní třídě došlo; politickou odpovědnost bylo třeba vyvodit – hovořil o tom s M. Jakešem.

Na prezidentskou funkci byli navrženi Alexandr Dubček s podporou Gorbačova, Zdeněk Mlynář s podporou Jankovleva (*o němž Gorbačov věděl, že je špiónem – kdo mu to řekne?*). Mezi lidmi měl podporu Ladislav Adamec.

Gorbačov neusiloval o setkání s generálními tajemníky ÚV ze socialistických zemí, prý je pouze bude informovat o jednání s Bushem na Maltě. Při jednání s ním počátkem prosince 1989 se rozkřičel, když mu byla vyslovena obava z dalšího osudu Varšavské smlouvy, prý má všechno pod kontrolou.

Celkově si (*K. U.*) pro sebe vyvodil závěr: odejít z politiky a nevracet se již do ní. Zůstal však členem KSČM. Domnívá se, že bez řadových funkcionářů by KSČM již neexistovala, a proto si jich hluboce váží. Neexistují důvody pro zákaz nebo pozastavení činnosti KSČM.

K dotazům přítomných řekl, že byl proti změně názvu strany i proti vstupu sovětských vojsk v roce 1968. Ozvaly se však námitky, že určité síly už tehdy usilovaly o převrat, k němuž došlo o 20 let později. Byly též připomenuty maďarské události z roku 1956, ani u nás nechyběly výzvy k násilí proti komunistům. Rozdílné názory na naši minulost jsou důsledkem toho, že dosud není zpracována analýza naší minulosti, tedy i událostí v roce 1968. V diskusi vystoupili k této věci předseda JmKR KSČM i bývalí představitelé JmKV KSČ.

Seznámení s mechanismem činnosti ÚV KSČ bylo velmi zajímavé a poučné. Karlu Urbánkovi děkujeme, že mezi nás přišel, s nadějí, že ve vzpomínkách na minulé děje bude pokračovat.

★ ŠLI PŘED NÁMI

Jaroslav Ondroušek

– 110. výročí narození a 35. výročí smrti

Narodil se 14. prosince 1901 v rodině horníka šamotových dolů v Lažánkách na Blanensku jako sedmé dítě. Vyučil se kotlářem. V roce 1919 vstoupil do sociální demokracie, spoluzaložil Komsomol v květnu 1921 a byl hostem Ustavujícího sjezdu KSČ. V letech 1925-1931 pracoval ve Škodových závodech v Plzni, působil v redakci plzeňské Pravdy a ve funkci člena KV KSČ. Poté v Brně organizoval hnutí nezaměstnaných, což mu vyneslo 18 žalob podle zákona na ochranu republiky, tři roky vězení a nemoc proletářů doby – tuberkulózu. Přesto působil ve Vzájemnosti Včela a v tělovýchově.

Jako tajemník ilegálního městského vedení KSČ v Brně byl v říjnu 1939 zatčen. Po návratu z několika koncentračních táborů byl členem KV KSČ v Brně, místopředsedou KNV, kandidátem členství v ÚV KSČ. Napsal několik knih o družstevnictví. Dobrosrdečný člověk, zásadový komunista a výborný řečník odešel ze světa 30. listopadu 1976. Od tohoto roku do roku 1990 byla po něm pojmenována jedna z ulic v Brně-Bystrci.

kj

DISKUTUJEME PŘED VIII. SJEZDEM KSČM

Svět může být lepší!

Vladimír ŠAUR

V poslední době se příliš často používá slova **komunismus v nepatřičném významu**. Zatímco pro klasiky marxismu-leninismu komunismus byl společenský řád, v němž každý bude pracovat dle svých schopností a dostane se mu podle jeho potřeb, pro některé kritiky období do roku 1989 bylo komunismem vše, co nějak souviselo s vedoucí úlohou komunistických stran v tehdejší společnosti. Toto zmatení pojmů či přesněji nenáležité rozšíření významu slova komunismus neblaze působí na mladé lidi, kteří se narodili před méně než dvaceti lety a nepoznali tak klady a záporny tehdejšího období. Část z nich se „komunismu“ bojí a některé výroky současných pravicových politiků jejich strach dále zvyšují.

Jenže realita programu komunistických stran je docela jiná. Jaká? Odpověď na tuto otázku dává 1. a 2. kapitola dokumentu *Socialismus pro 21. století*.

Základem našeho programu je poznání změn v poměrech pod vlivem vědecko-technické revoluce. U nás se těmito otázkami již v šedesátých letech zabýval Radovan Richta, zejména v knize *Civilizace na rozcestí*. Po roce 1970 upadla podstatná část jeho vývodů v zapomenutí. To nejdůležitější, co Richta a jeho kolektiv přinesli, je poznání, že kapitalismus v období 40 let po druhé světové válce doznal přechod na vyšší stupeň technologií a s tímto rozvojem výrobních sil se změnily i výrobní vztahy, čímž se postupně mění i způsob lidského života. Náš život čím dál více ovlivňují počítače, internet, mobilní telefony a další technologie ovlivněné praktickou aplikací mikroprocesorů a nanotechnologie. Nutno si přiznat, že rozvoj tímto směrem byl ve státech RVHP zpomalen představou, že ti, kdož se uváděním tohoto technického pokroku zabývali, „kopírují Západ“ a tím „podvracejí socialistické zřízení“; někteří z těchto lidí byli i odvoláváni z vedoucích funkcí nebo jinak existenčně pronásledováni. To se dnes projevuje v odporu lidí ke snahám komunistů v současné době; lidé se bojí, že zlořády minulého období se budou, byť i obměněně, opakovat.

Jenže náš program, vtělený i do textu dokumentu *Socialismus v 21. století*, na chyby minulosti reaguje a bere v úvahu volání: „Svět může být jiný!“ – takový, jaký odpovídá současnému rozvoji výrobních sil. Na rozdíl od soudobého kapitalismu, který „globálně“ podřizuje surovinové hospodářství a územní rozvoj průmyslu potřebám 1 % nejbohatších na úkor 99 % ostatních obyvatel světa – vzpomeňme např. Libyi, kde motivem jednání velmocí bylo získat pro sebe maximum ropy za minimální cenu – je socialistické hospodářství vedeno snahou zvyšovat životní úroveň celé pracující většiny obyvatelstva. Základním principem socialistické ekonomiky je proto existence a rozvoj klíčového sektoru společenského vlastnictví výrobních prostředků. Jsme pro pluralitu vlastnických vztahů, nikoli však pro upřednostňování soukromých zbohatlíků.

Dalším principem socialistické ekonomiky je samospráva. K ní lze přecházet už za nynějšího uspořádání společnosti formou participace zaměstnaneckých kolektivů, které musí ovšem nést za výsledky svého hospodaření hmotnou odpovědnost. Tuto zaměstnaneckou spoluúčasť nelze ovšem realizovat formou nákupu jednotlivých akcií zaměstnanci za ponechání možnosti získat balík akcií velkým spoluvlastníkům, dokonce akcií anonymních. Vedle takovýchto podniků ve spoluvlastnictví jejich zaměstnanců přirozeně mohou existo-

vat podniky patřící místním orgánům, družstva a nevelké podniky v soukromém vlastnictví. Konkrétní hospodářský mechanismus socialismu se bude v různých zemích od sebe lišit a bude se lišit v každé zemi na různých stupních jejího hospodářského vývoje.

Socialismus a v dalším období komunismus jsou **procesy**, nikoli stav jednou dosažený a neměnicí se (tento omyl, posvěcený označením „*reálný socialismus*“ a praktikovaný v 70. a 80. letech, totiž představa, že v současné době nic lepšího než to, čeho jsme dosáhli, uskutečnit nemůžeme, byl základní příčinou krachu na konci 80. let). Je mnoho lidí, kteří si ještě dnes myslím, že komunisté se k tomuto „*reálnému*“, ve skutečnosti pomýlenému charakteru socialismu, chtějí vrátit – proto nám nevěří. Je na nás, abychom my přesvědčili je, že mýlí se oni, nikoliv komunisté.

Z jedné výroční členské schůze

Jak dál ve straně a ve společnosti

Předsjezdové materiály „*Socialismus 21. století*“ vidíme jako otevřenou vizi, která má být vodítkem v práci strany v delším časovém horizontu. A „*Hlavní úkoly...*“ mají napomoci k překonávání dané současné situace a bude záležet na orgánech strany všech stupňů, ale i na každém členu strany v ZO, jakými prostředky a metodami v daných možnostech budou tyto úkoly postupně realizovány.

Naplnit „*Výzvu ÚV KSČM všem členům*“ je možno ideovou a akční jednotou při plnění vytyčovaných úkolů. Žádný člen strany, žádná ZO, žádný MíV KSČM nemá právo narušovat přijatá usnesení MěV KSČM tím, že si dělá vlastní politiku, podle Stanov KSČM jsou zavázáni provádět jednotnou politiku ve svých řadách i na veřejnosti ve vlastních podmínkách. Realizace linie strany se odvíjí od specifických podmínek každé ZO, každého orgánu KSČM.

K překonání současného stavu naší společnosti nestačí jen jednota v činnosti strany. Jde i o proces sjednocování všech levicových subjektů politického spektra k zamezení pravicové politiky. Proto podporujeme projekt „*Spojenectví práce a solidarity*“. Vidíme ale i potřebu spolupráce KSČM a ČSSD. Nelze si navzájem vytýkat nedostatky a chyby v období, kdy „*pravice*“ se sdružuje, ale usednout k jednomu stolu a vypracovat akční program, který by ve volbách zaručil změnu v poměru sil v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Začít by měli předsedové obou stran přes platnost „*bohumínského sjezdu*“, po vyjasnění stanovisek by měla společně jednat předsednictva i pléna vedení obou stran. Stejný postup by měly zvolit i nižší články struktur obou stran.

Mladší, ideově pevní komunisté, stejně smýšlející sympatizanti na našich kandidátkách i členové „*Společenství...*“, známí veřejnosti a s potřebnou autoritou, jsou zárukou ovlivňování bezpartijní veřejnosti, zejména mládeže. Nezastupitelné místo v práci mezi občany mají místní, městští i krajští zastupitelé. I ti krajští, které zvolíme příští rok.

Situaci lze změnit jedině konkrétní činností každého z nás, ne filozofováním a vytyčováním úkolů. Občané potřebují ke štěstí práci a životní jistoty, nikoliv stresy, strach, bídu, bezohledný společenský řád.

**Z usnesení VČS ZO KSČM 3002
vybral KJ**

OHLASY NA XX. SJEZD SOVĚTSKÝCH KOMUNISTŮ

Úkolem vystihnout to nové, revoluční, co XX. sjezd KSSS přinesl a co se dotýká všech stránek našeho života a naší činnosti, prozkoumat to vzhledem k našim podmínkám a našim úkolům v mezinárodním boji za mír a za socialismus v naší vlasti, se zabývalo zasedání ÚV KSČ 29. března 1956.

První tajemník ÚV KSČ Antonín Novotný nejprve připomněl, že XX. sjezd KSSS shrnul, zobecnil zkušenosti KSSS a celého mezinárodního dělnického hnutí, prozkoumal nová fakta a události světového vývoje a dal jasnou odpověď na základní otázky dějin lidstva. Sjezd hluboce z hlediska uplatnění rozvinutého leninismu osvětlil základní otázky mezinárodního vývoje – mírové soužití socialistického a kapitalistického systému, otázku možnosti odvrácení válek a otázku forem přechodu různých zemí k socialismu. Objektivní podmínkou pro řešení těchto otázek je existence socialismu jako světové soustavy.

Poté Antonín Novotný charakterizoval naši cestu k socialismu a přímé střety s revizionistickými názory na ní: přehánění národních zvláštností, snaha o zadržení revoluce na jednom místě, přezírání úlohy SSSR. Objevily se i dogmatické krajnosti, přehlížení národních zvláštností a nihilistický postoj k nim, důraz na obecné zákonitosti cesty k socialismu.

Po rozboru vývoje národního hospodářství – otázky životní úrovně obyvatelstva, zavedení sedmihodinového pracovního dne, úprava mzdového systému – následoval důkladný kritický pohled na problémy stranické práce.

Antonín Novotný věnoval pozornost uplatňování vedoucí úlohy strany, neustálým snahám vymknout se kontrole ústředního výboru a strany nebo i nadřazování se nad stranu a zdůraznil potřebu energického boje proti těmto snahám a uplatňování kolektivnosti vedení odshora až dolů.

I v naší straně kultu osobnosti všichni nejen podléhali, ale šířili ho od doby, kdy se strana stala plně vládnoucí stranou ve státě. To byly zbytečné okázalosti a nesprávné vychalování jednotlivých osobností. Zásluhy o určitá úspěšná opatření a výsledky, kterých dosahuje strana, jsou připisovány jednotlivcům. Jsou případy neskromnosti a povýšenosti ve veřejném i osobním životě funkcionářů, myslí si, že z titulu své funkce si mohou dovolit všechno, že jejich možnosti jsou neohraničitelné. Někteří funkcionáři dávají přednost svým osobním zájmům před plněním povinností. Často se u nich ukazuje neznalost otázek teorie, i když slovy význam ideologické práce nikdo nepopírá.

Závěry březnového zasedání ÚV KSČ byly podkladem pro vnitrostranickou diskusi ve všech organizacích strany. Jejím zhodnocením se zabývalo zasedání ÚV KSČ ve dnech 19. – 20. dubna 1956. Většina diskutujících ocenila dosavadní výsledky socialistické výstavby, jejich kritika a konkrétní návrhy směřovaly k odstranění nedostatků, které brzdily rozvoj společnosti. Objevily se i nesprávné názory a požadavky, které svědčily o dezorientaci diskutujících, o jejich maloburžoazním chápání

problémů i o vlivu buržoazní ideologie na určitou část členů strany a především se projevil vážné nedostatky v ideologické práci strany. Došlo i k otevřeným útokům proti KSČ a socialismu, objevily se i pokusy o revizi filozofických základů marxismu-leninismu.

Na celostátní konferenci KSČ 11. června 1956 Antonín Novotný řekl, že pod vlivem nejasností a různých nesprávných názorů některé organizace KSČ, zejména v Praze, vyslovily požadavek svolání mimořádného sjezdu strany, šlo o 235 organizací z celkového počtu víc než 47 tisíc organizací, což představuje něco přes 15 tisíc členů z celkového počtu víc než 1 milion členů. Bylo uloženo přijímat do strany především dělníky pracující přímo v průmyslové výrobě a členy JZD, drobné a střední rolníky a z ostatních úseků jen osvědčené pracovníky stojící pevně na pozicích dělnické třídy. Probíhala prověrka politických procesů. Bylo uloženo dokončit vydávání Spisů V. I. Lenina, urychlit vydávání Spisů Marxe a Engelse, zlepšit práci Ústavu dějin KSČ, jehož hlavním úkolem je příprava vydání učebnice dějin KSČ – to vše v zájmu zvýšení úrovně ideologické fronty a zejména propagandy.

Karel JANIŠ

Štrougal o Gorbačovovi

S určitým časovým odstupem jsem se na Gorbačova začal dívat jako na politika, který neměl konkrétní představu o dalším vývoji SSSR. Ovládali ho různí rádcí, kteří se jednostranně shlédli ve vývoji kapitalistického světa, aniž domýšleli, co to znamená a jaké důsledky to vyvolá uvnitř Sovětského svazu. Gorbačov uvolnil cestu k živelnému jim původně nepředpokládanému vývoji nejen v SSSR, ale v celém společenství států Varšavské smlouvy. Není známo, zda měl k dispozici promyšlené alternativy, v úvahu připadající strategické programy vedoucí k žádoucím změnám v SSSR s předpokládaným vlivem na vývoj v zemích společenství. Ani současní politologové nebo historici se nezabývají možnými alternativami vývoje v tehdejší Sovětském svazu. Nechce se věřit, že by tvůrci – možná by bylo vhodnější použít názvu *viníci* – toho co se odehrálo v závěru osmdesátých a začátkem devadesátých let minulého století, s nějakými odlišnými variantami nepočítali.

Vyvolat, v podstatě organizovat přeměnu režimů v nemalé části světa, včetně jedné za světových velmocí, vyvolává po

stránce právní podezření, zda nejde o závažný trestný čin nebývalého kontinentálního rozsahu. Ale k osobě Gorbačova je třeba postavit se objektivně. On to všechno nevymyslel. K tomu byli jiní, „*profesionálně*“ povolanejší. U Gorbačova mohlo jít z pohledu práva jen o nedbalost, zapříčiněnou profesionální nepřipraveností. Takové činy se nedostávají na program mezinárodních soudních tribunálů, ty spadají do kategorie „*politické propadliště dějin*“.

Skutečnost, že za působení Gorbačova v prezidentské funkci došlo po výzvě Jelcina a dalších jen dvou představitelů sovětských republik k živelnému rozpadu SSSR, lze označit za absolutní selhání politika. Je to jev, který nemá v rozměrech, v jakých se odehrál, v moderních dějinách světa obdobu. Je to největší politická ostuda v této historické etapě.

Ještě jeden paradox zbývá připomenout. Po převratu uděluje prezident Havel Michailu Gorbačovovi jedno z nejvyšších vyznamenání České republiky. Za co si ho zasloužil, je patrné z předešlého textu.

(Dokončení na straně 7)

V MEZINÁRODNÍM KOMUNISTICKÉM HNUTÍ PO XX. SJEZDU SOVĚTSKÝCH KOMUNISTŮ

Na uzavřeném jednání XX. sjezdu KSSS byli 25. února 1956 pozváni vedoucí delegací komunistických stran na sjezdu, aby vyslechli vystoupení N. S. Chruščova o kultu osobnosti J. V. Stalina. Diskuse k němu na sjezdu neproběhla.

V komunistických zemích byl zahájen dlouhý a obtížný proces přehodnocení své minulosti, jejich představitelů, období rozkvětu, vítězství i porážek, programů. V některých stranách šlo především o autora odhalení kultu J. V. Stalina. V italské KS Palmiro Togliatti se nespokojil s objasněním kultu, ale šlo mu o jeho podstatu. V obsáhlém usnesení ÚV KSSS *O překonání kulturu osobnosti a jeho důsledků* byla odmítnuta teze P. Togliattiho v podobě otázky, zda sovětská společnost nedospěla „*k jistým formám degenerace*“. **Francouzští komunisté** se k problémům kultu osobnosti postavili velmi opatrně.

Pozornost si zaslouží stanoviska čínských komunistů. List ÚV KS Číny uveřejnil dva redakční články - 7. dubna a 29. prosince 1956. Zejména ten druhý nazvaný „*Ještě jednou o historických zkušenostech diktatury proletariátu*“ hodnotil zásadní linii Sovětského svazu v revoluci a výstavbě, Stalinovy zásluhy a chyby a mezinárodní solidaritu proletariátu všech zemí. Není zbytečné seznámit se i po 55 letech od uveřejnění stati s jejími myšlenkami. Bylo oceněno úsilí KSSS napravit Stalinovy chyby a odstranit jejich důsledky s podotknutím, že toto úsilí se nebude těšit podpory buržoazie a pravicových sociálních demokratů na Západě. Využívají toho,

aby zastřeli správnou politiku Stalinovy činnosti i obrovské úspěchy SSSR a celého socialistického tábora, kterých bylo dosaženo a aby vyvolali zmatek a rozkol v komunistických řadách, neustále nazývají nápravu Stalinových chyb tzv. *BOJEM PROTI „STALINISMU“*, *BOJEM tzv. „NEOSTALINISTŮ“ SE „STALINISTY“ (podtrhuji tuto myšlenku!!)*. Je škodlivé, že tyto názory získaly půdu i mezi některými komunisty a když je i rozšiřují. Přes některé vážné chyby, kterých se Stalin dopustil v pozdním období svého života, jeho život zůstává životem velikého marxisticko-leninského revolucionáře ... téměř třicet let po Leninově smrti bojoval za výstavbu socialismu, obranu socialistické vlasti a za rozvoj světového komunistického hnutí ... od začátku do konce stál v čele historického dění a řídil boj, byl nesmiřitelným nepřitelem imperialismu. I když se dopouštěl chyb, věřil, že je to v zájmu obrany zájmů pracujících před útoky nepřátel - v tom je jeho tragédie. Když už je nutno hovořit o jakémsi „*stalinismu*“, je možno jen říci, že to znamená především komunismus a marxismus-leninismus, a to je to hlavní, a teprve na druhém místě jsou nesmírně vážné chyby, které škodí marxismu-leninismu a musí být napraveny ... Aby mohly být napraveny, je třeba je postavit do pravého světla ... správně zhodnotit chyby se zásluhami, pak chyby stojí až na druhém místě ...

Toto stanovisko list ÚV KS Číny uvedl znovu v článku 13. září 1963 během rozsáhlé výměny stanovisek se stanovisky ÚV KSSS.

ÚV KS Číny měl pochopení pro rozhořčení jugoslávských komunistů nad Stalinovým jednáním v roce 1947-8, ale odmítl Titovo stanovisko, kdy si vybral jako předmět svých útoků „*stalinismus*“ a „*stalinistické živly*“ a když tvrdil, že otázkou je, zda zvítězí kurs, „*který zahájila Jugoslávie*“ nebo tzv. „*stalinistický kurs*“ ... toto stanovisko může způsobit rozkol v komunistickém hnutí. V roce 1979 uveřejnil Enver Hodža článek k 100. výročí Stalinových narozenin odmítající kategoricky Chruščovovu kritiku J. V. Stalina na XX. sjezdu KSSS.

17. dubna 1956 se usneslo ukončit svou činnost *Informační byro komunistických a dělnických stran* založené ve Varšavě 21. - 27. září 1947 sedmi komunistickými a dělnickými stranami zemí lidové demokracie (*podle tehdejší terminologie*) a KS Itálie a Francie; v r. 1948 byla vyloučena Jugoslávie. V nových podmínkách podle usnesení bylo nutno hledat nové formy spolupráce a jednoty hnutí.

XX. sjezd KSSS patří nepochybně k nejvýznamnějším sjezdům KSSS. Ovlivnil vrchovatě komunistické a dělnické strany na celém světě. Zcela se to projevilo na poradách těchto stran ze socialistických zemí 14. - 16. listopadu 1957, na poradách těchto stran ze 64 stran celého světa 16. - 19. listopadu 1957 a ze 75 zemí z celého světa 5. - 17. června 1969 v Moskvě. Dokumenty z těchto porad vycházejí z hodnocení tehdejšího vývoje ve světě i ze snah sjednocovat mezinárodní dělnické a komunistické hnutí v boji proti světovému kapitálu na podkladě jednání XX. sjezdu sovětských komunistů. **Karel JANIŠ**

Zasloužil se o zánik socialistického společenství. V předlistopadové éře prezident Husák udělil Gorbačovovi též vysoké státní vyznamenání. V tomto případě jsem na rozpacích. Za rozvoj socialistického společenství, jak bylo zdůvodněno, si to opravdu nezasloužil.

Jsem si vědom, že na rozpadu socialistického společenství jsme se ve všech zemích podíleli rukou společnou, neboť jsme včas a rozhodně nenastolili zásadní reformní kroky, a nepředšli tak narůstání rozporů uvnitř jednotlivých zemí. Odmítám však myšlenku, že Gorbačovova cesta, vedoucí k zániku socialistického společenství, představovala jedinou alternativu. Byla poslední v pořadí, poslední z těch špatných. Umný, na tu dobu připravený stratég by zvolil jinou variantu. Jsem přesvědčen, že svět by ji s porozuměním převážně přijal. Tím neříkám, že tehdejší tzv. sovětský model socialismu byl alternativou reálnou.

Úryvek ze vzpomínek dlouholetého funkcionáře KSČ a předsedy vlády ČSSR Lubomíra Štrougala.

Vyšlo jako „*Paměti a úvahy*“ v nakladatelství Futura.

Pro ECHO vybral **Lubomír Mlejnek**

○ **PREZIDENT REPUBLIKY VÁCLAV KLAUS K 28. ŘÍJNU 2011** řekl, že i dnes je třeba učit se z historie, z tradic, ze zkušeností a z generacemi ověřených vzorců chování ... právě nyní je třeba vědět, že pýcha našeho rozumu potřebuje vědomí určitého rámce, v němž se smíme pohybovat, a že vykročit mimo něj je riskantní a nebezpečné ... Když připomněl 20 let existence 1. republiky, válku, prožitek dlouhých desetiletí života v komunistickém typu nesvobody, řekl, že brzy uplyne 22 let od pádu komunismu (*který u nás ani nikde jinde dosud neexistoval, pane prezident!*) a od vstupu do éry svobody (*pro koho především přišla a kdo z ní má největší užitek?*), která nám byla na tak dlouhou dobu odepřena.

Je podle prezidenta zřetelný společenský neklid, vážné, spíše narůstající trhliny má soudržnost naší komunity a nedůvěra jedněch společenských skupin vůči druhým je poměrně vysoká. A nechtěně vlastně řekl, že tomu napomáhá fakt, že všechno je dovoleno, slova, která veřejně zaznívají, by byla ještě nedávno nepředstavitelná, čím silnější výrok a nemilosrdnější odsudek, tím větší má naději na mediální ohlas (*příkrmený moderátory ČT 24, novináři Respektu příjmení Tabery, Spurný, Kundra atd., který by svými schopnostmi zastali funkce ve vládě daleko lépe než ti mnozí dnešní všehoschopní ministři*), chybí schopnost vzájemně naslouchat racionálním argumentům druhé strany ... každý nápad a návrh jsou okamžitě znevaženy ... krajně nešťastné a mimořádně riskantní je umělé stupňování sociálního napětí jako prostředku politického boje ... Měli bychom si umět přiznat, že v základních parametrech ŽIJEME V NEJBLAHOBYTNĚJŠÍ ETAPĚ NAŠICH DĚJIN (*podtrhuji tuto větu, která měla znít jinak: My, v tomto Vladislavském sále, spolu s „horními tisíci“ takto žijeme; ostatní se mohou nad tímto výrokiem zasmát a říct slovo nespisovně*).

○ **NADČASOVÝ VÝZNAM OBOU 17. LISTOPADŮ** připomněl prezident republiky Václav Klaus v projevu u Hlávkových kolejí. Prý v roce 1989 už byl komunismus (*u nás nikdy neexistující!*) v koncích a ke zhroucení mu stačil malý náraz, v roce 1939 byl nacismus na vrcholu svých sil, a proto i následky byly odlišné. Nacisté správně pochopili, že pro porobení našeho národa je překážkou česká inteligence, která byla tehdy – asi více než dnes – strážcem naší svobody, národní suverenity, svobody a demokracie. Poz-

ději na Národní třídě řekl, že transformace české společnosti po roce 1989 byla úspěšná, náš úkol byl NE zajistit KAŽDĚMU štěstí a bohatství (*podtrhuji výzračné přiznání!*), ale změnit politický, ekonomický, sociální systém z komunismu v něco docela jiného, a to se sto procentně podařilo. Dodal, že nespokojenost patří k lidské povaze, kdyby byli všichni se vším spokojeni, tak svět končí, protože by nebyla sebemenší motivace něco dělat. Nevěří průzkumu, podle něhož 63 procent lidí si myslí, že současní politici jsou zkorumpovanější než předlistopadoví a jen třetina si myslí, že život v demokracii je lepší než za komunismu, je prý to nesmysl.

STŘÍPKY VÝROČNÍ

○ **PŘIPOMENUTO 20. VÝROČÍ ODCHODU GUSTÁVA HUSÁKA ZE SPOLEČENSTVÍ ŽIVÝCH.** Denní tisk se překvapivě životem a politickým působením posledního předlistopadového prezidenta republiky zabýval mnoho. Např. Lidové noviny uveřejnily 19. listopadu 2011 už na 1. straně článek s titulem „*Neznámý Husák*“. Člověk podléhající citům s podtitulem Grafologický rozbor písma, podle něhož ho emoce ovlivňovaly více, než bylo zdrávo. Jeho nevyčtené citové potřeby a často nevyjádřená touha po kontaktu vytváří, zvláště pak při nedostatečné pozitivní zpětné vazbě, zvýšené riziko zklamání z mezilidských vztahů a následného útěku do izolace, uvedla grafoložka Eva Boháčková, která provedla rozbor dopisu, který 27. dubna 1956 napsal ve věznicích v Leopoldově Ústřednímu výboru KSČ. Základní jeho vlastností byla ctižádostivost, touha dostat se nahoru, spojená s malou rozhodností a vyhýbáním se konfliktům, používal „ženské strategie“, získávání silných spojenců a kompromisy. Tak prý se dá vysvětlit jeho podřízenost Moskvě a neochota dostat se do konfliktu s tvrdým normalizačním křídlem v KSČ – Bilak, Indra, Fojtík. Do izolace začal unikat po smrti své manželky Viery, kdy přišel o posledního blízkého člověka a trávil celé dny sám na hradě nebo v Lánech. V říjnu 1989 prý na jednání předsednictva ÚV KSČ prohlásil: „*Vy nevidíte, že okolo nás to všechno ide do hajzlu? Robte něco!*“ Úvaha je vedena v hledání odpovědi na otázku: Proč právě on na rozdíl od ostatních vězněných komunistů vydržel nelidské mučení v 50. letech a odmítl se přiznat

k vykonstruovaným obviněním a proč se naopak o 20 let později stal symbolem kolaborace s okupační mocí? (*Dnešní pojmenování let 1968-1991 nemůže chybět.*)

○ **MOHLO TO BÝT I JINAK.** Tak nazval svou úvahu Jiří Leschtina (1956) v Hospodářských novinách – přešel do nich v roce 2004 z Mladé fronty – 16. 11. 2011. Co prý by se stalo, kdyby tehdy před 22 lety Občanské fórum požadovalo demisi vlády, vytvoření dočasného kabinetu s úkolem připravit volby na únor 1990, jak požadovali marně Emanuel Mandler a Ivan Dejmál? Prezidenta by volil demokraticky ustavený parlament. Marián Čalfa by se nestal „*spasitelem*“ ze slepé uličky, s níž si Občanské fórum nevědělo rady – jak přinutit poslance za KSČ, aby zvedli ruku pro Václava Havla. KSČ by nebylo nutno zakazovat, poněvadž by ve volbách byla smetena. ČSSD by neměla v komunistech silnou konkurenci, rychleji by se modernizovala a nevznikla by poptávka po radikálním populistovi Miloši Zemanovi. A Václav Klaus by těžko byl v takové vládě v čele reformem. Startoval z pozice ministra financí v kabinetu vyšperkovaném reformním étosem. Ve čtyřletém horizontu by nemohl nasadit takový privatizační kvapík a únik před právníky. A je otázka, zda by přišel s kupónovou, kterou podle Tomáše Ježka Klaus považoval za volební tahák. Při splnění radikální varianty bychom prý řešili jiné problémy, ale o nic méně palčivé než jsou ty současné (*na tomto Co by bylo, kdyby, je dost pravděpodobného, ALE vývoj šel na ruku pánům Dlouhému, Dybovi, Kočárníkovi v čele s Václavem Klausem*).
○ **KRIZE: KDYŽ SE POLITIKA STÁVÁ FUNKCÍ TRHU.** Jde o článek vedoucího kulturní redakce ČT Petra Fischera v Hospodářských novinách z 19. 11. 2011. Lid je zdrojem veškeré státní moci, píše se v české, ale i v dalších ústavách ... systém, v němž žijeme, je sice formálně řízen politiky, které volil lid, je tomu tak i v Evropské unii. ALE O NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH VĚCECH SE ROZHODUJE JINDE. Hlavní proudění je v proudění EKONOMICKÉ MOCI, KTERÁ NAKONEC DĚLÁ POLITIKU, a to BEZ KONZULTACE S LIDEM. NEJDŮLEŽITĚJŠÍ POLITICKÁ ROZHODNUTÍ VYKONÁVÁ TRH. Nikdo ale neví, kdo to je, VLÁDCE JE ANONYM. A tržní logice, která samovolně přebírá moc lidu, je navíc stále méně rozumět. Demokracie získává iracionální základ. (*Zdůrazňuji precizní charakteristiku situace, v níž žijeme.*) **kj**

ANEB CO PŘINÁŠÍ DIVADELNÍ A HUDEBNÍ SEZÓNA V PROSINCI A LEDNU NA PŘELOMU ROKU 2011 A 2012

Janáčkově divadlo uvede v premiéře (6. I.) operetu Jacqua Offenbacha Perikola. Skladatel je označován za francouzského Rosiniho. Tím se naznačuje lehkost s jakou skládal, stejně jako jeho italský kolega. Za téma svých operet si vybral Francii Napoleona III. a tehdejší vyšší střední vrstvu nové šlechty a zbohatlíků. Často se jednalo o společenskou kritiku systému i samotného vládce. Z cenzurních důvodů přenášel děj do antiky, nebo Jižní Ameriky, jak je tomu u Perikoli. Vzorem pro titulní hrdinku byla latinskoamerická herečka, zpěvačka a tanečnice z 18. století Micaela Villegas, hrdinka řady literárních děl, včetně jednoaktovky Prospera Meriméa Kočár nejsvětější svátosti, zpopularizované televizní inscenací s Janem Werichem a Jaroslavou Adamovou. Libreto zpracovali slavní Meilhac a Halévy.

Reduta uvede (19. XII.) hru dánského dramatika a filmového tvůrce Larse von Triera, nazvanou Kdo je tady ředitel. Jde o absurdní situaci, kdy ředitel a zároveň majitel firmy se deset let vydává za řadového zaměstnance. Všechna nepopulární rozhodnutí svádí na jím vymyšleného ředitele, kterého nikdo nikdy neviděl. Když chce firmu prodat, je nutné najít někoho, kdo ředitele sehraje. Pokud to milému čtenáři připomíná současnou realitu, kdy anonymní nadnárodní skupiny řídí osudy nejen firem, ale celých států podobnost není náhodná. Trier se pouze poučil u Shakespeara - divadlo je zrcadlem doby.

Městské divadlo na Činoherní scéně reprizuje (31. XII.) jako silvestrovskou inscenaci Shakespearovu komedii Zkrocení zlé ženy. Nezbyvá než přát představení stejný švih a štávu, jak vzpomíná pamětník na silvestrovská představení Slaměného klobouku, kde excelovali herci, co již nejsou mezi námi, jako byl Erik Pardus. Vyhlášení ankety Křídla 2010/2011 (21. XII.) je slavnostní večer kde bude smazán předěl mezi hledištěm a jevištěm a diváci budou vybírat svého nejoblíbenějšího herce, herečku, režiséra, výtvarníka, hudebního skladatele i jednotlivou inscenaci prostřednictvím anketních lístků zveřejňovaných celý uplynulý rok v časopisu Dokořán. Vánoční koncert Javorů (22. 23. XII.) rovněž přiláká své publikum a lze doporučit představení Mojžíše (19. XII.) nejen pro kouzlo lidových textů, ale jako fenomén lidového divadla realizovaného v podmínkách začátku 19. století - době napoleonských válek.

Divadlo Husa na provázku uvádí (17. XII.) svou klasickou kulturní inscenaci Rozvzpomínání podle Bohumila Hrabala. režisér Ivo Krobot postihl na Provázku ve svých hrabalovských inscenacích specifickou poetiku autora. Rozvzpomínání bylo od své premiéry v roce 1985 uvedeno v Akademii der Künste v Berlíně, posléze v bretaňském Rennes a poté dokonce na Festival d'Automne ve velkém sále Centre Georges Pompidou v Paříži. Vrcholem mezinárodního ocenění této inscenace pak bylo její uvedení na festivalu nejlepších evropských her Bonner Biennale 94 a o jedenáct let později uvedení na významném italském a středoevropském divadelním festivalu Mittel-Fest v Cividale del Friuli. Premiéra Kabaretu Tichý (20. XII.) se zabývá uměleckým fenoménem, outsiderem, fotografem Miroslavem Tichým z Kyjova, za života svými sousedy považovaným za podivína. Dnes je to jeden z nejvýznamnějších fotografů 20. století, jeho fotografie jsou vystavovány na prestižních světových výstavách a jednotlivé fotografie stojí až 360 000 korun

HaDivadlo po premiéře reprizuje (10. 17. XII.) v režii Mariana Amslera hru Porucha. Autor představitel současné-

ho německého politického divadla Falk Richter je v zahraničí známý jako autor kritizující životní styl globální společnosti a dopady „systému“ na běžný život jednotlivce. Jak napovídá titul, jde v Poruše o řadu poruch a chyb, a to od těch mentálních, -depresivní, mentálně narušení lidé zpívají vánoční kolody, přes technické-nefunkční topná tělesa, hluk způsobený autonehodami odehrávající se nepřetržitě za scénou, až po ty mezilidské-opuštěné dítě na letišti a rodiče hádající se přes telefon, kdo ho vyzvedne, nebo štedrovecerní večere s hádkou dcery s otcovou milenkou. Vše se odehrává za stále klesající teploty, v kulisách vánočních svátků zarámováno černým humorem a absurdní ironií.

Divadlo Radost uvádí (22. XII.) Husovické betlém inspirovaný lidovými vánočními hrami, jež se počátkem 20. století hrávaly nejen na venkově ale i v okrajových čtvrtích Brna, tehdy samostatných obcích. Divák má příležitost strávit příjemnou hodinku při hraní, muzicírování a zpívání a poslechnout si husovický dialekt vycházející z hanáckého dialektu. Dnes je veřejnosti neznámá hranice, mezi odlišnými dialekty okolí Brna. Vedla přes křižovatku ulic Cejl a Vranovská.

Brněnská Filharmonie uvede (15. 16. XII.) v Janáčkově divadle pod taktovkou Petra Altrichtera Mozartovu Symfonii Jupiter a Šostakovičovu Symfonii č. 7 Leningradskou. Byla komponována pro Leningrad obklíčený nacisty a ve městě v podmínkách blokády premiérována. Kantiléna uvádí (25. XII.) svůj pravidelný Vánoční koncert v katedrále na Petrově. Posluchači si tak budou moci poslechnout jeden z mála koncertů dětského sboru od svého vzniku ověčeného cenami zahraničních festivalů.

Kino Art uvádí (13.-14. XII.) dokument Romana Vávry a Saši Dlouhého Trafačka - Chrám svobody o osudu vysočanské opuštěné tovární haly, z níž se pokusili udělat centrum mladého umění. Zlomené květiny (20. XII.) je divácky nejspěšnější film amerického režiséra Jima Jarmusche. Představitel hlavní role Bill Murray, jako stárnoucí starý mládenec, hledá dospělého syna, jehož má s některou ze svých starých lásek. Kultovní Casablanka (23. XII.) natočená v Hollywoodu 1942 má hlavního hrdinu, vůdce odboje proti nacizmu - Čecha. Jmenuje se však, dle amerického pohledu na Evropu, Victor Laszlo. Přesto jde o herecký koncert Humprey Bogarta a Ingrid Bergmanové.

Kino Scala přes ukončení promítání na konci kalendářního roku, uvádí i v prosinci zajímavý program. Rodina je základ státu (15.-18. XII.) je nejnovější film Roberta Sedláčka o bývalém učiteli dějepisu pozdějším bankéři, který paradoxně utíká před spravedlností k příbuzným na Jižní Moravu. Muži v naději (19.-20. XII.) je nejnovější film Jiřího Vejdělka. Jde o téma nevěry zpracované na způsob francouzských situačních komedií. Zcela posledním filmem v kině Scala bude Pan Nikdo (21. XII.) Sci-fi film z produkce Evropy a Kanady o posledním smrtelníkovi starém 117 let ve světě roku 2092, kde nikdo neumírá. Jen škoda, že se nesmrtelnost netýká kina Scala, dodává pamětník.

Filmový klub v Bílém domě uvede (13. XII.) Čápova Nočního motýla z roku 1941 se sestavou hvězd, Hanou Vítovou, Adinou Mandlovou, Svatoplukem Benešem, Rudolfem Hrušínským a dalšími. Mladá generace si tak bude moci zopakovat zážitek, který dojímal jejich prababičky.

/V/

ÚCTYHODNÉ GESTO SBĚRATELE JOSEFA KRATOCHVÍLA

Za čin hodný Vojtěcha Náprstka označil ředitel Muzea Jana Ámose Komenského v Uherském Brodu etnograf PhDr. Pavel Popelka, CSc. nedávný dar sbírkové kolekce více než dvou desítek jedinečných lidových hudebních nástrojů brněnského cimbalisty a sběratele Josefa Kratochvíla. Pocházejí ze zemí od Německa až po Rumunsko, všechny byly v různých obdobích používány a jsou v takovém stavu, že je stačí oprášit, naladit a dá se na ně hrát. Od 21. října do 26. února příštího roku jsou v tomto uherskobrodském muzeu vystaveny a jejich šestasedmdesátiletý dárcce je rád, že je předal do dobrých rukou a že budou něco znamenat pro jeho následovníky.

Jožka Kratochvíl, který přišel na svět 28. srpna 1935 v dnes už neexistující brněnské Šilhanově porodnici, dodnes střídavě hraje na violu, cimbál i kontrabas v cimbálové muzice Javorník. Je i jejím manažerem a také vedoucím hudební agentury. V útulném bytě v Průchodní ulici, z jehož oken je vidět historická brněnská Stará radnice, jsem Jožkovu bohatou sbírku hudebních nástrojů obdivoval naposledy loni v létě. Jožka rád zdůrazňoval, že „*všechny jsou použitelné a tedy hratelné*“. Hrával na nich ve folklorních souborech Slatiňan, Břeclavan, v brněnském Slováckém i Valašském krúžku, s Brněnským-

Současné epigramy

Novinář, politik a satirik Karel Havlíček Borovský se těšil zasloužené pozornosti v Havlíčkově Brodě. Při příležitosti 190. výročí narození byla 31. října 2011 uspořádána vzpomínka u jeho pomníku a vyhodnocena autorská soutěž v tvorbě epigramů. Tato soutěž má podpořit současné epigramatické dění. Vyhláší ji Územní sdružení syndikátu novinářů Vysočina a její hybnou silou je Jan Kliment. Poprvé se konala v roce 2006. Díky obětavosti organizátorů a pochopení sponzorů je vydáván sborník s nejlepšími epigramy. Herci jihlavského divadla předvádějí pásmo z vybraných epigramů.

Příspěvky do soutěže hodnotilo 13 porotců, kteří neznali jména autorů. Podle počtu získaných bodů bylo z 96 soutěžících ve sborníku plně otištěno 26, z toho sedm do 25 let, sedm do 55 roků a dvanáct starších (z Brna Alois Reich). Od dalších 29 autorů byl tištěn jeden nejzdařilejší epigram.

Škoda, že další ročník této soutěže bude až v roce 2016. Další škoda, že současní tvůrci mají mizerné publikační možnosti.

-are-

Po demonstraci uberou divadelníkům peněz méně

Po demonstraci divadelníků a příznivců Národního divadla v Brně zmírnila rada jihomoravské metropole svoje předsevzetí ubrat všem kulturním institucím napojeným na rozpočet města v příštím roce 20 procent dosavadní sumy prostředků.

Pro ty instituce, které dosud hospodařily velmi hospodárně, by bylo takové omezení toku příspěvkových peněz likvidační. Náměstkyně primátora Jana Bohuňovská oznámila definitivní rozhodnutí Rady města Brna: Pouze pětiprocentní pokles přidělu městské dotace po dobu osmi let budou mít počínaje rokem 2012 Národní divadlo Brno, Městské divadlo Brna a Centrum experimentálního divadla. Desetiprocentní snížení městských příspěvků po dobu čtyř let čeká na Filharmonii Brno. Městské kulturní instituce, které se nebránily či nekladly odpor, ostrouhají.

(vž)

mi gajdoši. Osvědčily se při koncertech a nahrávkách Brněnského rozhlasového orchestru lidových nástrojů a rovněž v inscenacích činohry brněnského Národního divadla. Pro mnohé se samozřejmě našlo uplatnění i v Javorníku. Co by to bylo za muzikanta, kdyby neměl doma klavír! Jožka má Petrof. A také cimbál Primas a cimbál břucháč od kozlovského Vladimíra Holiše. Janečkovy chodské dudy, Havlíčkovy moravské a Pokorného horňácké gajdy by mu mohla závidět i taková legenda jako dudačka a flétnistka Brněnského orchestru lidových nástrojů Růžena Kučerová. Rozhlížel jsem se a viděl nejen housle, violu, žlobčoky a basičku z Liptova, brač, fujary z Detvy, pastýřské trúby, vizovickou kobzu, mnoho píšťal, citeru a grumle z Německa, maďarský bič, Panovu flétnu, grumle, famfrnoch, zvonky a různé hudební hračky. Jožka si posteskl, že v Brně se pohříchu nenašly prostor ani vůle tuto sbírku prezentovat a že celá kolekce byla zatím vystavována jen před šesti lety v Uherském Brodu. A tak mne nyní ani příliš nepřekvapilo jeho letošní rozhodnutí darovat sbírku právě Muzeu Jana Ámose Komenského.

Toto muzeum bylo otevřeno v roce 1896 a jeho úkolem je shromažďovat dokumenty o životě a díle učitele národů a umělecká díla všech oborů, mající vztah k činnosti této osobnosti. Rozsah působnosti muzea pokrývá území celé republiky a úzce spolupracuje i se zařízeními obdobného charakteru v zahraničí. Plní své poslání také jako specializované muzeum pro historii a národopis Uherskobrodsko, Hlavními obory jsou kmenologie a historie i etnografie regionu. Od 1. prosince 2004 úzce spolupracuje s Muzeem Jana Ámose Komenského v Naardenu.

(mil)

Vilu Tugendhat strojí k otevření 3. března

Památku UNESCO, brněnskou vilu Tugendhat, odborníci chystají k otevření pro veřejnost 3. března 2012. Vrcholí její obnova do původního stavu z r. 1930. Zaregistrovat svoji jarní návštěvu lze již nyní internetem.

Při včerejším kontrolním dnu na obnově vily, kterou dříve vlastnila rodina textilního továrníka Tugendhata, primátor Brna Roman Onderka zatopil pod historickým kotlem ve sklepe této památky. Rodina v něm ve 30. letech spalovala za sezónu vagon koksů. Nyní bude kotel fungovat výjimečně jen při zvláštních příležitostech. Vilu má vyhřívat levněji parovod z Tepláren Brno. Má i klimatizaci s čištěním a praním cirkulujícího vzduchu.

Zatím je prázdná, zedníci pokládají kachličky a podlahoviny zhotovené dle technologií 20. let minulého století. Brzy se soustředí na vnitřní dodělávky ke kolaudaci ohlášené na 24. ledna. Zahradu vily, upravenou do původní podoby z r. 1930, dodavatel městu již předal. Rozpočtové náklady díla jsou dořženy.

Další původní nábytek z vily chce město Brno koupit údajně levně od rodiny Tugendhatů z Vídně. O získání dalšího inventáře vyjednává s Tugendhaty žijícími ve Švýcarsku. Primátor Onderka uvedl, že po nevydařené restituci je rodina Tugendhatů s vedením Brna v živém kontaktu. Když vidí, jak město dalo nemovitost do pořádku a bude sloužit odborné i laické veřejnosti, je vůči Brnu vstřícná. O restituci nemovitosti již nemá zájem. Ve vile Tugendhat se konala i státnická setkání. Např. premiéři Klaus a Mečiar v ní ujednali rozdělení Československa.

(vž)

EVROPSKÉ VÁNOCE V TRADICÍCH LIDOVÉ KULTURY

Evropské Vánoce v tradicích lidové kultury je název pětisetstránkové publikace z nakladatelství Vyšehrad, která se objevila na knižním trhu na sklonku loňského roku. Její autorky Eva Večerková z Etnografického ústavu Moravského zemského muzea a Věra Frolcová z Etnologického ústavu Akademie věd České republiky v Brně na tomto díle, které v takovém rozsahu nemá v evropské etnologii paralelu, pracovaly čtyři roky. Zahrnuje jak oblast západního, tak i východního křesťanství a na pozadí celého evropského prostoru odhaluje některé kořeny evropské kulturní identity.

Hned v první větě se autorky hlásí k odkazu svého učitele profesora evropské etnologie na Filozofické fakultě brněnské Masarykovy univerzity PhDr. Václava Frolce, DrSc. (1934-1992), na jehož dílo o českých Vánocích navazují. Připomínám, že za toto dílo obdržel v roce 1989 cenu Pitre-Salomone Marina, kterou uděluje mezinárodní kuratorium při Mezinárodním etnohistorickém centru v Palermu pod záštitou města Palerma a ve spolupráci s Italskou etnologickou společností v Římě za vědecká díla v oboru etnologie a kulturní antropologie. Autorky rozvinuly např. Frolcovu myšlenku, že kulturu Vánoc nelze odvodit z jediného počátku. Vždyť vánoční oslavy provází tolik jevů, které s Kristovým narozením nesouvisejí. Magie za úrodu, za lásku a manželství, pečení velkých kulatých chlebů, zvaní duší zemřelých předků ke štědrovečernímu stolu, pálení polena, taneční kola či koledy ve zvířecích maskách napovídají, že o Vánocích se dochovaly některé kulturní tradice s mimokřesťanskými kořeny.

Publikace má tři části. Úvodní se věnuje motivům slunce a světla Kristova a vztahu křesťanského kultu a pohanství. Následuje kalendář vánočního cyklu – kapitoly o adventu, o lidových obyčejích Štědrého dne a Božího hodů, o vánočním oktávu, svátku Zjevení Páně, lidově Tří králů. Těžiště je ve druhé části, nazvané Čas radosti, v níž autorky rozebírají a srovnávají evropské vánoční tradice. Patří k nim koledování a obřadní obchůzky se zpěvem, věštbénné rituály štědrovečerní noci, zapalování polena, štědrovečerní stolování, zeleň a vánoční strom, vánoční darování a dárci, betlémy a uctívání Jezulátka, vánoční hry tříkrálové, pastýřské a také hry

o ráji, koledy a písně vánočního cyklu od motivů zvěstování Panně Marii (v oblasti západního křesťanství) až k Jordánu a Svaté Trojici (ve východním křesťanství). Závěrečná část knihy, nazvaná Výchledy, se zamýšlí nad historickými vrstvami vánočních oslav, nad vztahy mezi náboženským a světským, nad reflexí kultu Božího dítěte a Krista Vykupitele ve vánočních kulturách evropských národů, nad konfesemi a humanizací křesťanské tradice v lidových kulturách. A také nad všudypřítomnou solidaritou mocných či bohatých a chudých, která o velkých svátcích vyznívá.

Knihla je provázena bohatou obrazovou dokumentací z různých koutů Evropy, notovými ukázkami koled, rejstříky a obsáhlým seznamem literatury, z velké části nedostupné na území naší republiky.

Předvánoční a vánoční knižní nabídka vede člověka k zamyšlení. Knihu kupceví nabízejí nesmírné množství titulů a to velmi různé kvality. Kniha Evy Večerkové a Věry Frolcové zastupuje autentickou odbornou literaturu podloženou prameny, čtenářské veřejnosti však přístupnou. Je třeba ocenit iniciativu nakladatelství Vyšehrad a redaktora Břetislava Daňka, který téměř před 30 lety započal spolupráci s Václavem Frolcem půvabnou knížkou *Prostá krása*

(1984). S předčasným Frolcovým úmrtím 14. května 1992 se myšlenka neztratila. V edici *Kulturní historie* tak ve Vyšehradu vychází již šestá kniha o lidové kultuře.

Bohumil Hlaváček

Zemřel skladatel Zdeněk Zouhar

Ve věku 84 let zemřel 18. listopadu skladatel, sborník a muzikolog Zdeněk Zouhar. Působil v hudebním oddělení brněnské Univerzitní knihovny, v hudební redakci Čs. rozhlasu v Brně, v letech 1962 až 1997 na katedře dirigování a skladby Janáčkovy akademie múzických umění a od roku 1997 na katedře dirigování a kompozice Akademie múzických umění v Banské Bystrici.

Jako skladatel čerpal z lidové tvorby. V mnoha skladbách se projevil jako novátor. Nepodléhal však módním tendencím. K jeho významným dílům patřily opery *Proměna* a *Velká láska* a oratorium *Plameny kostnické*. Zasloužil se o propagaci díla Bohuslava Martinů, o novodobou premiéru první české zpěvohry Jana Tučka *Zamilovaný pohnocný*. Mezi poctami, které se mu dostaly, patří i Cena města Brna.

mil

Benátské malířství z moravských a slezských sbírek

Do 20. května 2012 potrvá výjimečná výstava *„Malířství v Benátkách 16. až 18. století z moravských a slezských sbírek – Colorito“*, kterou otevřeli v Brně v Místodržitelském paláci Moravské galerie na Moravském nám. 1a. K expozici vyšla i stejnojmenná publikace.

Autor koncepce a kurátor výstavy Zdeněk Kazlepka informoval, že přehlídka 41 olejů na plátně – umělců, kteří tvořili tzv. Benátskou školu – potěšila zejména milovníky italské kultury a zvláště Benátek. Jde o méně známá či takřka neznámá díla ze zámků Valtice, Náměšť nad Oslavou, Jaroměřice nad Rokytnou, Velké Losiny, Bruntál, ale i několika muzeí a arcibiskupské sbírky v Olomouci. Expozice rozšiřuje dosud mezerovité poznání obrazů benátského původu o mistrovská díla, z nichž některá byla vynesena ze zámeckých depozi-tářů, odlehlých chodeb či salonů. Všimá si méně známých i neznámých obrazů s

těžištěm v 17. století. Benátské malířské baroko přineslo zajímavé objevy v atributech, v technice a kvalitě malby. Výstava vytváří představu o zvláštní až ezoterické izolovanosti benátské kultury, malířských stylů a manýr i o benátském intelektuálním hnutí, které vznik mnoha obrazů podnítilo.

Středem zájmu se staly malířské tvory tzv. cizinců (stranieri), kteří se v Benátkách na čas zastavili nebo i usadili. Většinou pak s poitalštěnými německými nebo holandskými jmény. Za mimořádně hodnotná díla na brněnské výstavě označili znalci obraz Paola Veronese (Portrét hraběte Collalto), plátno z pašijového cyklu obrazů Francesca Bassano (Ecce homo) a mistrovské Capriccio z jaroměřického zámku od Barnarda Bellotta, zv. Canaletto. Slovo Colorito z názvu výstav se překládá jako kresba nebo způsob práce s barvou.

(vž)

Naši prosincoví jubilanti

V listopadu oslavila své narozeniny s. Jana HROMÁTKOVÁ (75), ZO KSČM 1101. Dodatečně blahopřejeme.

- 2.12. Pavol VIREC, 84 let, ZO 0502
Rostislav NOVOTNÝ, 85 let, ZO KSČM 0305
- 3.12. Jaroslav FRANC, 69 let, MO KSČM 1401
- 4.12. Ruth TRÝBOVÁ, 45 let, ZO 0503
- 5.12. Vlastimil VRZAL, 83 let, ZO KSČM 1508
- 9.12. Věra MÁLKOVÁ, 85 let, ZO KSČM 2701
- 10.12. Ing. Josef ROUSEK, 85 let, ZO KSČM 2701
- 12.12. Božena OTÁHALOVÁ, 83 let, MO KSČM 1401
- 13.12. Oldřich SVOBODA, 85 let, ZO KSČM 2711
Ing. Václav JOZA, 91 let, ZO KSČM 1508
- 14.12. Gizela ŠOUKALOVÁ, 84 let, LKŽ
prof. MUDr. Jaromír VAŠKŮ, DrSc., 87 let, ZO KSČM 0305

Přejeme všem věrným čtenářům příjemné prožití vánočních svátků, hodně zdraví, štěstí a pohody v novém roce 2012

- Stanislav SKOUPÝ, 88 let, ZO KSČM 0305
- 15.12. Marie POHLOVÁ, 80 let, ZO 0423
Marie KAPLANOVÁ, 83 let, MO KSČM 1401
- 17.12. František KOLBÁBEK, 79 let, ZO KSČM 2710
Bohumil ŠIBL, 82 let, ZO 0505
- 18.12. Augusta HRNČÍŘOVÁ, 88 let, ZO KSČM 2701
Ing. Alois REICH, 78 let, ZO 1508
Vlasta HRBÁČKOVÁ, 81 let, ZO KSČM 1508
- 19.12. Miroslav DVOŘÁČEK, 87 let, ZO KSČM 0502
Anna SEDLÁČKOVÁ, 77 let, MO KSČM 1401
Alois VALEHRACH, 86 let, ZO KSČM 1508
- 20.12. Jitka KOPAČKOVÁ, 76 let, ZO KSČM 0503
- 21.12. Zdeněk ŠIMEK, 32 let, ZO 3023
- 23.12. Eva PAKOSTOVÁ, 74 let, MO KSČM 1401
- 24.12. prof. PhDr. Ludvík TOŠENOVSKÝ, CSc., 94 let
- 25.12. Ludmila ŘEZNÍKOVÁ, 90 let, ZO KSČM 0423
- 27.12. Miroslav HÁJEK, 86 let, MO 1401
- 28.12. Bohumila ŠUMNÁ, 80 let, ZO KSČM 2703
Alois KOUSAL, 81 let, ZO 0305
- 30.12. Marie VEISSOVÁ, 80 let, LKŽ
JUDr. Jiří KRÁSNÝ, 88 let, ZO KSČM 0305
- 31.12. Josef FORMÁNEK, 85 let, ZO KSČM 2711
Draha KRATOCHVÍLOVÁ, 90 let, ZO KSČM 2710

Všem jubilantům děkují za práci pro stranu a společnost a hodně spokojenosti do dalších let přeji ZO, MO, Mív a MěV KSČM a LKŽ Dobromysl. Připojuje se také redakce ECHO.

Odešel ...

1. prosince 2011 se uskutečnilo rozloučení s místopředsedou Jihomoravské krajské rady a předsedou Městské rady Klubu českého pohraničí v Brně Zdeňkem Obhlídalem. Byl též členem ZO KSČM 2302. Odešel dlouholetý funkcionář, který velmi dobře navázal na působení svého předchůdce ve funkci předsedy Rudolfa Přerovského. Odešel zanícený vlastenec, skromný a dobrý člověk. Bude žít v naší paměti a vzpomínkách.

Čest jeho práci a památce!

Karel JANIŠ

Zasmějme se na Silvestra

Manželka vyčítá manželovi: „Soused, ten je mnohem pozornější než ty! Včera večer si hned všiml, že mám novou noční košili!“

Sedí dva na lavičce. Ona říká: „Až se vezmeme, budu s tebou snášet všechna trápení“. „Ale já nemám žádné trápení!“ „No vždyť říkám, až se vezmeme!“

Zákazník v knihkupectví: „Já bych si přál takovou knihu, ve které by nebylo ani násilí, ani sex, ani vraždy“. „Prosím, vezměte si zdarma telefonní seznam!“

Natáčí se ve filmových ateliérech milostná scéna. Režisér prosí herečku: „Dejte do toho líbání více citu. Nejde přece o vašeho manžela.“

Sedí dva nejlepší kamarádi v hospodě a ten jeden říká: „Už jsi spal s mojí ženou?“ „To bych si nedovolil“. „To bys měl, protože ta moje je lepší.“

Zahraniční turista se ptá na informacích na hlavním nádraží: „Nevíte, kde bych sehnal nejlevnější holku na jednu noc?“ „Ale jistě, dám vám jízdenku přímo na místo... do Thajska“ usměje se paní v informacích.

„Hrozné, kamarádě, já musím spolknout všechno, co mi žena řekne!“ „To máš ještě dobré, já musím spolknout všechno, co mi uvaří!“

„To bys mi nevěřil“, vychloubá se v šenku Honza Jardovi, „my jsme se s manželkou za celou dobu, co jsme spolu, jen šestkrát pohádali a třikrát porvali!“ „Neříkej, fakt? A víš, že jsem nevěděl, že už jsi ženatý?“ „No samozřejmě, že jsem, už od minulého týdne!“

Dívka šeptá svému milému: „Pro tebe bych udělala všechno na světě!“ „Mi stačí, když se nebudeš chtít vdát!“

Táta zahlédl svého syna s nějakou dívkou a vyslyšel ho: „Kdo byla ta dívka? Ty s ní chodíš?“ „To je spolužačka a chodím s ní“. „A co ti to šeptala do ucha?“ ptá se otec. „To je ten oplzlý dědek, co mne minulý týden v parku obtěžoval!“

Vybral jsem tajenky z měsíčníku Osmisměrky s humorem č. 10/2011.